

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. v právnej veci navrhovateľky: **M. U.**, bytom P., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 24Sd/34/2010-41 zo dňa 19.5.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24Sd/34/2010-41 zo dňa 19.5.2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutia odporkyne č. X. zo dňa 30.9.2009, 23.9.2009 a 16.9.2009 týkajúce sa nároku a výplaty invalidného dôchodku navrhovateľky priznaného podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 100/1988 Zb.“). O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že preskúmané rozhodnutia odporkyne považoval za správne, zákonné, v súlade s príslušnými právnymi predpismi a riadne a podrobne odôvodnené, s ktorých obsahom sa stotožnil. Poukázal tiež na to, že v priebehu konania o opravnom prostriedku odporkyňa vydala ďalšie rozhodnutia týkajúce sa nárokov navrhovateľky a to z 25.1.2010, ktorým bola doplnená doba poistenia navrhovateľky, z 25.3.2010, ktorým bolo rozhodnuté o invalidnom dôchodku aj podľa ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a z 1.4.2010, ktorým bolo rozhodnuté o súbehu invalidného dôchodku.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom namietala, že jej zdravotný stav sa zhoršuje a vyjadrila presvedčenie, že invalidný dôchodok jej má patriť od 1.3.2005 a nie až od 15.1.2009.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý vychádzal z posudkov vecne príslušných orgánov vyhotovených za osobnej účasti navrhovateľky, potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal

bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Z pripojeného administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka bola od 2.7.1997 uznaná invalidnou. Dňa 17.8.2001 bola invalidita zmenená na čiastočnú invaliditu a navrhovateľke bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb.

Na základe žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 16.10.2003 bola k 1.6.2004 uznaná invalidnou s tým, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 45% pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí – depresívnych poruchách stredne ťažkého stupňa. K rovnakému záveru dospeli aj posudkoví lekári v konaní o opravnom prostriedku navrhovateľky v posudkoch zo dňa 7.3.2005 a 6.9.2005. V ďalších posudkoch z 3.5.2006 a 25.9.2006, vyhotovených z dôvodu predloženia nových lekárskejších správ a nálezov, bola pri zhodnom rozhodujúcom zdravotnom postihnutí zvýšená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% pre iné zdravotné postihnutie – iné poruchy a choroby oka.

Z dôvodu vydania nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 460/2006 Z.z. bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný dňa 4.12.2006 podľa predpisov platných do 31.12.2003 so záverom, že navrhovateľka nie je invalidná ale je čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. Z tohto dôvodu krajský súd dovedy vydané rozhodnutia odporkyne svojim rozsudkom č. k. 36Sd/195/2005-140 zo dňa 23.9.2008 zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný už v súlade s nálezom ÚS SR dňa 19.3.2009 posudkovým lekárom pobočky v Senici so záverom, že navrhovateľka je:

- **nad'alej čiastočne invalidná** podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je schopná vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok

- **od 15.1.2009 invalidná** podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo pre svoj dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav je neschopná vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie.

Z posudku vyplýva, že k zmene invalidity došlo k dôsledku zhoršenia zmyslových funkcií (praktická hluchota), ktoré bolo potvrdené vyšetrením z 15.1.2009.

V súlade s právnou úpravou bol zdravotný stav navrhovateľky posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky v Senici, dňa 6.7.2009 a to podľa zákona č. 461/2003 Z.z. Z posudku je zrejmé, že posudkový lekár preskúmal a hodnotil všetky navrhovateľkou udávané a lekársky doložené zdravotné ťažkosti a za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil veľmi ťažkú slabozrakosť (kap. VII, oddiel A, pol. 3 prílohy č.- 4 zákona č. 461/2003 Z.z.) podmieňujúcu 65%-ný pokles schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť. Obojstranná praktická hluchota odôvodňuje navýšenie percentuálnej miery o 10%. Podľa záveru posudkového lekára uvedené zdravotné postihnutia spôsobujú 75%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť odo dňa 15.1.2009, kedy bolo ORL vyšetrením zistené zhoršovanie sluchu a praktická hluchota, tiež postupné zhoršovanie zrakových funkcií (praktická slepota ľavého oka, vpravo vízus na úrovni ťažkej slabozrakosti).

Na základe uvedeného vydala odporkyňa postupne tri rozhodnutia týkajúce sa nároku navrhovateľky:

- rozhodnutím zo dňa 16.9.2009 zamietla žiadosť navrhovateľky zo dňa 15.6.2004 o priznanie invalidného dôchodku, s poukazom na § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 29 zákona č. 100/1988 Zb.
- rozhodnutím zo dňa 23.9.2009 s poukazom na § 263 ods. 1, § 112 ods. 2, 6 a 9 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 55 zákona č. 100/198 Zb. vyslovila, že navrhovateľke sa od 15.1.2009 vypláca invalidný dôchodok v sume 235,80 € mesačne a od 14.11.2009 sa jej odníma čiastočný invalidný dôchodok, pretože od 15.1.2009 jej vznikol nárok na invalidný dôchodok (235,80 €) a zároveň mala nárok aj na čiastočný invalidný dôchodok (145,60 €), ktorý bol nižší

- rozhodnutím zo dňa 30.9.2009 priznala navrhovateľke invalidný dôchodok od 15.1.2009 v sume 235,80 € mesačne s tým, že v uvedenej sume sú zahrnuté aj príslušné zákonné úpravy.

Po podaní opravného prostriedku, ktorým sa navrhovateľka domáhala priznania invalidného dôchodku už od 1.3.2005, bol jej zdravotný stav posúdený dňa 13.1.2010 a to s rovnakým záverom o trvaní čiastočnej invalidity navrhovateľky do 14.1.2009 a vzniku invalidity podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom 15.1.2009. Dátum vzniku invalidity ostal nezmenený vzhľadom na zhoršenie jej zmyslových funkcií potvrdené ORL vyšetrením v januári 2009.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len "peňažná náhrada") a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak poberateľ invalidného dôchodku podľa prvej vety vykonáva činnosť zamestnanca, práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne

dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, výkon týchto činností alebo prác nemá po 31. júli 2006 vplyv na nárok na výplatu invalidného dôchodku.

Podľa § 55 zákona č. 100/1988 Zb. ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu viacerých dôchodkov toho istého druhu alebo ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku a dôchodku za výsluhu rokov, vypláca sa iba jeden dôchodok, a to vyšší (najvyšší). Pri súčasnom splnení podmienok nároku na výplatu starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku a dôchodku za výsluhu rokov, ale rovnakej výšky, vypláca sa dôchodok, ktorý si oprávnený zvolil. Dňom úpravy výplaty dôchodkov pre súbeh zanikajú nároky na dôchodky, ktoré sa nevyplácajú.

Podľa § 263a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne

- a) o nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok a o nároku na jeho výplatu podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 bol odňatý invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, a to od zániku nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006,
- b) o sume invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 sa vypláca invalidný dôchodok v sume určenej podľa zákona účinného od 1. januára 2004 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, a to od zmeny sumy invalidného dôchodku z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, alebo
- c) o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca

po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Navrhovateľka sa v konaní o opravnom prostriedku aj v odvolaní v podstate domáhala skoršieho dátumu vzniku invalidity a to k 1.3.2005. Počas konania však nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by spochybňoval, alebo nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia už pred 15.1.2009, ako bol ustálený ani neuviedla nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali. Jej pochybnosti o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Z posudkov jednoznačne vyplýva, že dôvod pre uznanie navrhovateľky za invalidnú – zhoršenie zmyslových funkcií až na úroveň praktickej hluchoty, vízus na ľavom oku na úrovni praktickej slepoty a na pravom oku na úrovni ťažkej slabozrakosti – bol potvrdený po prvýkrát až ORL vyšetrením z januára 2009. V období roku 2005 neboli napriek viacerým chorobám navrhovateľky podľa posudkových lekárov zistené zdravotné postihnutia v takom rozsahu, ktorý by odôvodňovali skoršie priznanie invalidity.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu predložené posudkové závery sú dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú, preto na základe výsledkov takto vykonaného dokazovania, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhoveli. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. apríla 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová